

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6979/2561

พนักงานอัยการจังหวัดลำปางโจทก์ นาย ท. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 4, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 5, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 6, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 7, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 11, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 69, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 73, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 74, พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ. 2484 มาตรา 75, พ.ร.บ.เลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2545 มาตรา 3, พ.ร.บ.เลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2545 มาตรา 4, พ.ร.บ.เลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2545 มาตรา 17, ป.อ. มาตรา 32, ป.อ. มาตรา 58, ป.อ. มาตรา 83, ป.อ. มาตรา 91, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 56, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30, ป.วิ.อ. มาตรา 39

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสี่กับพวกร่วมกันทำไม้พะเจ๊าะและไม้มะเกลือซึ่งเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ที่ขึ้นอยู่ในป่าและร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามดังกล่าวอันยังมิได้แปรรูป โจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่าที่เกิดเหตุเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดินจึงเป็นป่าตาม พ.ร.บ.ป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 4 (1) เมื่อทางนำสืบของโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าที่เกิดเหตุเป็นป่า การกระทำของจำเลยทั้งสี่จึงไม่เป็นความผิดฐานร่วมกันทำไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาต เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม้ของกลางที่ยังมิได้แปรรูปที่จำเลยทั้งสี่มีไว้ในครอบครองเป็นไม้จำนวนเดียวกันกับไม้ที่จำเลยทั้งสี่ร่วมกันทำไม้ในที่เกิดเหตุซึ่งไม่ใช่ป่าแต่เป็นที่ดินมีเอกสารสิทธิ การที่จำเลยทั้งสี่มิได้ดังกล่าวไว้ในครอบครองจึงไม่เป็นความผิดฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 4, 5, 6, 7, 11, 69, 73, 74, 75 พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ.2545 มาตรา 3, 4, 17 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 58, 83, 91 ไม้พะเจ๊าะท่อนและเลื่อยโซยนต์ 3 เครื่อง ของกลาง จำเลยทั้งสี่ให้การรับสารภาพฐานร่วมกันมีเลื่อยโซยนต์ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาตและฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป ส่วนข้อหาอื่นให้การปฏิเสธ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสี่มีความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 69 วรรคสอง (2) พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ.2545 มาตรา 4 วรรคหนึ่ง, 17 (ที่ถูก มาตรา 17 วรรคหนึ่ง) ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 การกระทำของจำเลยทั้งสี่เป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน ให้ลงโทษทุกกรรมเป็นกระทงความผิดไป ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 91 ฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป จำคุก 1 ปี และปรับ 50,000 บาท ฐานร่วมกันมีเลื่อยโซยนต์ไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต จำคุก 4 เดือน และปรับ 4,000 บาท จำเลยทั้งสี่ให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้คนละและกระทงละกึ่งหนึ่ง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกจำเลยทั้งสี่คนละ 8 เดือน และปรับคนละ 27,000 บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษมีกำหนด 2 ปี ให้คุมความประพฤติจำเลยทั้งสี่โดยให้ไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ 3 ครั้ง ภายในปีแรก ทำงานบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ตามที่พนักงานคุมประพฤติและจำเลยทั้งสี่เห็นสมควรเป็นเวลา 12 ชั่วโมง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หากไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา

29, 30 ไร่ไม้ชะเง้อท่อนและเลื่อยโซยนต์ 3 เครื่อง ของกลาง ข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก โจทก์ อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 5 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องในความผิดฐาน ร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป ยกคำขอให้รับไม้ชะเง้อท่อนของกลาง โดยให้คืนไม้ชะเง้อท่อนของกลางแก่เจ้าของ นอกจากนี้แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกาโดยอัยการสูงสุดรับรองให้ฎีกา ระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยที่ 2 ถึงแก่ความตาย สิทธินาคคืออาญา มาฟ้องยอมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 39 (1) จึงให้จำหน่ายคดีเฉพาะจำเลยที่ 2 เสียจากสารบบความ ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ในเบื้องต้นว่า ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้องนายสุรพล ปลัดอำเภอ เกาะคา จังหวัดลำปาง กับพวกร่วมกันจับกุมจำเลยทั้งสี่และยึดไม้ชะเง้อ 36 ท่อน ปริมาตรรวม 1.015 ลูกบาศก์เมตร และเลื่อยโซยนต์ 3 เครื่อง สำหรับความผิดฐานร่วมกันมีเลื่อยโซยนต์ไว้ใน ครอบครองโดยไม่ได้รับใบอนุญาต โจทก์มิได้อุทธรณ์ความผิดฐานดังกล่าวจึงยุติไปตาม คำพิพากษาของศาลชั้นต้น มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ว่า จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันกระทำความผิดฐานทำไม้หวงห้ามโดยไม่ได้รับอนุญาตและฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่ง ไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูปหรือไม่ โดยโจทก์ฎีกาว่าที่เกิดเหตุที่จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกัน ทำไม้อยู่ในเขตป่า หลักฐานที่จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 นำมาแสดงว่าที่เกิดเหตุมีเอกสารสิทธิตาม ประมวลกฎหมายที่ดิน ไม่อาจรับฟังหักล้างพยานของโจทก์ได้ นั้น โจทก์มีนายสุรพล ปลัดอำเภอ เกาะคา จังหวัดลำปาง เบิกความเป็นพยานว่า พยานกับพวกร่วมกันตรวจสอบรถกระบะซึ่งบรรทุก ไม้มาเต็มคัน โดยมีนายชัยวุฒิเป็นผู้ขับรถกระบะแจ้งว่าเอกสารเกี่ยวกับไม้อยู่ที่จำเลยที่ 1 พร้อมทั้ง พาพยานกับพวกเดินทางไปที่เกิดเหตุห่างออกไปประมาณ 3 กิโลเมตร อยู่หมู่ที่ 1 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง พยานพบกับจำเลยทั้งสี่ จำเลยที่ 1 แจ้งว่ามีเอกสารเกี่ยวกับการทำไม้ อยู่กับอีกบุคคลหนึ่ง พยานตรวจสอบบริเวณที่เกิดเหตุแต่ไม่พบหลักเขต จึงประสานงานไปยัง สำนักงานป่าไม้เพื่อเข้าไปตรวจสอบว่าที่เกิดเหตุเป็นป่าหรือไม่ ซึ่งต่อมาพยานทราบว่าจำเลยที่ 1 ได้นำเอกสารไปมอบให้สำนักงานป่าไม้ตรวจสอบว่าที่เกิดเหตุมีใช่ป่า จึงเท่ากับว่ายังไม่มี พยานหลักฐานใดที่ยืนยันว่าบริเวณดังกล่าวเป็นป่า นายสุรพลเบิกความตอบทนายจำเลยทั้งสี่ ถามค้านว่า พยานเป็นคนจัดทำแผนที่เกิดเหตุ ซึ่งตามแผนที่เกิดเหตุดังกล่าวระบุ 18°15'28.3"N และระบุ 99°32'40.1"E เป็นจุดที่นายสุรพลยืนยันว่าอยู่ในหมู่ที่ 1 ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ซึ่งตำแหน่งละติจูดและลองจิจูดดังกล่าวสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาเกาะคา มีหนังสือถึงศาลจังหวัดลำปางแจ้งว่าเจ้าหน้าที่ตรวจสอบจากระวางแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1 : 50,000 แล้ว ตำแหน่งพิกัดดังกล่าวอยู่ในระหว่าง 4945IV5618 ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ซึ่งอยู่ในพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง ดังนั้น พิกัดที่ดิน ที่เกิดเหตุที่นายสุรพลระบุในแผนที่สังเขปแสดงสถานที่เกิดเหตุ ว่าเหตุเกิดที่ตำบลท่าผา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง จึงไม่ตรงกับการตรวจสอบของสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาเกาะคา ที่ยืนยันว่าพิกัดดังกล่าวตั้งอยู่ที่ตำบลพระบาท อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง อัน เป็นการแสดงให้เห็นว่ายังไม่ปรากฏแน่ชัดว่าที่เกิดเหตุอยู่บริเวณใดและอยู่ในเขตป่าหรือไม่ นายสุร พลเบิกความตอบทนายจำเลยทั้งสี่ถามค้านต่อไปว่า หลังเกิดเหตุประมาณ 4 ถึง 5 วัน จำเลยทั้งสี่ ได้นำสำเนาโฉนดที่ดินมาให้พยานตรวจสอบ แต่พยานเห็นว่าได้ส่งเรื่องให้แก่พนักงานสอบสวน แล้ว จึงขอให้นำไปมอบให้แก่พนักงานสอบสวน นอกจากนั้นนายสุรพลยังเบิกความว่าหลังเกิดเหตุ จำเลยทั้งสี่ได้พยายามขอเข้าพบพยานเพื่อให้พยานไปตรวจสอบหาหลักเขตในที่เกิดเหตุ แต่พยาน

ไม่ได้ไปเนื่องจากได้มอบเอกสารและสำนวนทั้งหมดให้แก่พนักงานสอบสวนไปแล้ว ซึ่งเท่ากับว่าจำเลยทั้งสี่ได้นำเอกสารโฉนดที่ดินมาแสดงว่าที่เกิดเหตุไม่ใช่ป่า พร้อมทั้งแจ้งขอให้นายสุรพลไปดำเนินการเพื่อตรวจสอบหาหลักเขตในที่เกิดเหตุ แต่นายสุรพลในฐานะผู้จับกุมก็ไม่ได้ดำเนินการให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าที่เกิดเหตุอยู่ในเขตป่าหรืออยู่ในเขตที่ดินซึ่งมีโฉนดที่ดินดังที่จำเลยทั้งสี่นำมากล่าวอ้าง พันตำรวจตรีมนตรี พนักงานสอบสวน เบิกความว่า พยานร่วมกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้และจำเลยที่ 1 ไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ได้ทำการตรวจหาพิกัดที่เกิดเหตุเพื่อจะได้ทราบว่าเป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมายหรือไม่ ซึ่งต่อมาสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) ได้มีหนังสือแจ้งว่าที่เกิดเหตุอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่จะเป็นพื้นที่ป่าตามกฎหมายหรือไม่ต้องพิจารณาถึงหลักฐานการครอบครองที่ดินตามหนังสือของสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) พันตำรวจตรีมนตรีตรวจสอบบริเวณที่เกิดเหตุแต่ไม่พบหลักเขตในที่เกิดเหตุ เห็นว่า เมื่อสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) มีหนังสือยืนยันว่าที่เกิดเหตุอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่จะเป็นที่ป่าตามความในมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 หรือไม่ ต้องพิจารณาถึงหลักฐานการครอบครองที่ดิน โดยสำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 (ลำปาง) ขอให้สอบถามไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาเกาะคา ต่อไป อันเป็นการยืนยันว่าที่เกิดเหตุอยู่นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ แต่จะเป็นป่าหรือไม่ให้สอบถามไปยังสำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง แต่พันตำรวจตรีมนตรีก็ได้ดำเนินการเพื่อให้สำนักงานที่ดินจังหวัดลำปาง สาขาเกาะคา ดำเนินการร่วมกันตรวจสอบว่าที่เกิดเหตุอยู่ในเขตที่ดินตามโฉนดที่ดินที่จำเลยทั้งสี่กล่าวอ้างหรือไม่ และยังได้ความจากพันตำรวจตรีมนตรีเบิกความตอบนายจำเลยทั้งสี่ถามค้านว่า จำเลยที่ 1 ยืนยันว่าทำการตัดไม้ในที่ดินมีโฉนดที่ดินมีเอกสารสิทธิ ไม่ใช่ป่า หากนำเจ้าพนักงานที่ดินไปยังที่เกิดเหตุเจ้าพนักงานที่ดินสามารถทำการตรวจสอบได้ว่าที่เกิดเหตุตรงกับสำเนาโฉนดที่ดินหรือไม่ ซึ่งเท่ากับว่าพันตำรวจตรีมนตรีทราบเป็นอย่างดีว่าผู้ซึ่งจะยืนยันว่าที่เกิดเหตุเป็นที่ดินมีโฉนดที่ดินตามที่จำเลยที่ 1 อ้างหรือไม่คือเจ้าพนักงานที่ดิน แต่พันตำรวจตรีมนตรีก็ได้ดำเนินการให้เจ้าพนักงานที่ดินตรวจสอบที่เกิดเหตุแต่ประการใด นอกจากนี้พันตำรวจตรีมนตรีเบิกความตอบนายจำเลยทั้งสี่ถามค้านว่า พยานเบิกความในคดีที่โจทก์ยื่นฟ้องนายชัยวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยทั้งสี่นี้ไว้อีกคดีหนึ่งตามบันทึกคำให้การพยานโจทก์ ซึ่งในคดีดังกล่าวพันตำรวจตรีมนตรีเบิกความตอบโจทก์ถามติงว่า พยานได้ประสานไปยังเจ้าพนักงานที่ดินให้ไปร่วมตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุเมื่อครั้งที่พยานไปตรวจสอบพร้อมกับจำเลยที่ 1 แต่เจ้าพนักงานที่ดินแจ้งว่าต้องรอลำดับการตรวจสอบ ต้องใช้เวลานาน พยานเห็นว่าหากรอลำดับการเข้าตรวจสอบของเจ้าพนักงานที่ดินจะทำให้คดีล่วงเลยเวลานานเกินไปอันเป็นเหตุผลที่ไม่ให้เจ้าพนักงานที่ดินไปตรวจสอบที่เกิดเหตุนั่นเอง ซึ่งเท่ากับว่าพยานโจทก์ปากนายสุรพลและพันตำรวจตรีมนตรีไม่สามารถยืนยันได้อย่างชัดเจนว่าที่เกิดเหตุเป็นป่า ลำพังนายสุรพลและพันตำรวจตรีมนตรีไปตรวจสอบบริเวณที่เกิดเหตุในเบื้องต้น แต่ไม่พบหลักเขตก็อาจเกิดจากบริเวณที่เกิดเหตุมีต้นไม้และหญ้าขึ้นรกทั้งหลักเขตอาจฝังอยู่ในพื้นดิน การที่จะตรวจสอบพบหลักเขตจึงเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลามิใช่ตรวจพบได้โดยง่าย จึงมิใช่ข้อเท็จจริงที่จะรับฟังได้โดยปราศจากข้อสงสัยว่าที่เกิดเหตุเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดินหรือไม่ เป็นป่า เมื่อโจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสี่กับพวกร่วมกันทำไม้ในเขตป่า โจทก์จึงมีหน้าที่นำสืบให้เห็นว่าที่เกิดเหตุเป็นที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดินจึงเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ.2484 มาตรา 4 (1) เมื่อทางนำสืบของโจทก์ยังฟังไม่ได้ว่าที่เกิดเหตุเป็นป่าดังที่ศาลได้วินิจฉัยมาแล้ว การกระทำของจำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 จึงไม่เป็นความผิดฐานร่วมกันทำไม้หวงห้ามโดยไม่

ได้รับอนุญาต เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าไม้ของกลางที่ยังมิได้แปรรูปที่จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 มีไว้ในครอบครองเป็นไม้จำนวนเดียวกันกับไม้ที่จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 ร่วมกันทำไม้ในที่เกิดเหตุ ซึ่งไม่ใช่ป่าแต่เป็นที่ดินที่มีเอกสารสิทธิ การที่จำเลยที่ 1, ที่ 3 และที่ 4 มีไม้ดังกล่าวไว้ในครอบครอง จึงไม่เป็นความผิดฐานร่วมกันมีไว้ในครอบครองซึ่งไม้หวงห้ามอันยังมิได้แปรรูป ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษามานั้น ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

ธงชัย เสนามนตรี · นิพนธ์ ใจสำราญ · อุดม สิทธิวิรัชธรรม

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/6979/2561>